

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

GESKIEDENIS V1

NOVEMBER 2016

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n addendum van 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: DIE KOUE OORLOG: DIE OORSPRONG VAN DIE KOUE OORLOG

VRAAG 2: ONAFHANKLIKE AFRIKA: GEVALLESTUDIE – ANGOLA

VRAAG 3: BURGERLIKE PROTES VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: BURGERREGTEBEWEGING

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: UITBREIDING VAN DIE KOUE OORLOG: GEVALLESTUDIE – VIËTNAM

VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: VERGELYKENDE GEVALLESTUDIE – DIE KONGO EN TANZANIË

VRAAG 6: BURGERLIKE PROTES VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: SWARTMAGBEWEGING

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
  - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
  - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te bestee.
6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.
7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.

VRAAG 1: WAAROM HET DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA NA 1945 FINANSIËLE HULP AAN EUROPESE LANDE VERLEEN?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

- 1.1 Lees Bron 1A.
- 1.1.1 Noem TWEE maniere waarop Wes-Europese lande deur die Tweede Wêreldoorlog geraak is. (2 x 1) (2)
- 1.1.2 Verduidelik in jou eie woorde waarom George Marshall in die laat 1940's besluit het om die Europese Herstelprogram in werking te stel. (2 x 2) (4)
- 1.1.3 Haal enige TWEE lande uit die bron aan wat Marshall-hulp ontvang het. (2 x 1) (2)
- 1.1.4 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom die Marshall-plan na bewering 'n 'ekonomiese wonderwerk in Wes-Europa teweeggebring' het. (2 x 2) (4)
- 1.2 Raadpleeg Bron 1B.
- 1.2.1 Waarom, volgens Varga, het die Verenigde State van Amerika die Marshall-plan geïmplementeer? (1 x 2) (2)
- 1.2.2 Kies TWEE bewyse uit die bron wat aandui dat die Verenigde State van Amerika die Marshall-plan gebruik het om 'n ekonomiese krisis te voorkom. (2 x 1) (2)
- 1.2.3 Definieer die term *monopolie-kapitaal* in jou eie woorde in die konteks van die Marshall-plan. (1 x 2) (2)
- 1.3 Raadpleeg Bron 1A en 1B. Verduidelik watter EEN van die bronne (1A of 1B) die bruikbaarste sou wees vir 'n historikus wat die implementering van die Marshall-plan bestudeer. (2 x 2) (4)
- 1.4 Verwys na Bron 1C.
- 1.4.1 Watter boodskappe, dink jy, word in die spotprent oor Europa se verhouding met die Verenigde State van Amerika gedurende die Koue Oorlog oorgedra? Gebruik die visuele leidrade in die bron om jou antwoord te ondersteun. (2 x 2) (4)
- 1.4.2 Verduidelik waarom jy dink die gesig van die figuur in die spotprent as 'n muntstuk uitgebeeld word. (2 x 2) (4)

- 1.5 Bestudeer Bron 1B en 1C. Verduidelik op watter maniere die bewyse in hierdie bronne mekaar ondersteun oor hoe kommuniste die Marshall-plan beskou het. (2 x 2) (4)
- 1.6 Raadpleeg Bron 1D.
- 1.6.1 Haal enige TWEE bewyse uit die bron aan wat te kenne gee dat Wes-Europese lande ekonomiese sukses geniet het nadat hulle hulp van die Marshall-plan ontvang het. (2 x 1) (2)
- 1.6.2 Watter kritiek, volgens die bron, is deur Marxisties-Leninistiese kritici teenoor die skenkernasie (VSA) uitgespreek? (1 x 2) (2)
- 1.6.3 Gebruik die bewyse in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom die Amerikaanse ekonomie in die 1950's en vroeë 1960's gefloreer het. (2 x 2) (4)
- 1.7 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik waarom die Verenigde State van Amerika na 1945 finansiële hulp aan Europese lande verleen het. (8) [50]

VRAAG 2: WAT WAS DIE GEVOLGE VAN DIE SLAG VAN CUITO CUANAVALLE VIR SUIDELIKE AFRIKA?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Verwys na Bron 2A.

- 2.1.1 Haal enige TWEE moontlike redes uit die bron aan oor waarom die Slag van Cuito Cuanavale die 'keerpunt van die oorlog' was. (2 x 1) (2)
- 2.1.2 Waarom, volgens Generaal Geldenhuys, het die Sowjet-alliansie die Slag van Cuito Cuanavale verloor? Gee TWEE redes vir jou antwoord. (2 x 1) (2)
- 2.1.3 Verduidelik die term *propaganda* in die konteks van die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale. (1 x 2) (2)
- 2.1.4 Lewer kommentaar op wat jy dink geïmpliseer word deur die stelling dat die Suid-Afrikaners 'op die slagveld gewen het', maar 'die deurslaggewende politieke slag verloor het'. Ondersteun jou antwoord met relevante bewyse. (2 x 2) (4)

2.2 Lees Bron 2B.

- 2.2.1 Waarom, volgens die bron, het die Angolese regering Kuba versoek om by Cuito Cuanavale betrokke te raak? (1 x 2) (2)
- 2.2.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis om te verduidelik tot watter mate jy saamstem met Castro se stelling: 'In Cuito Cuanavale het die Suid-Afrikaanse weermag sy byt werklik verloor.' (2 x 2) (4)
- 2.2.3 Lewer kommentaar op die rol wat die Verenigde State van Amerika in die laat 1980's in Angola gespeel het. (2 x 2) (4)
- 2.2.4 Verduidelik waarom Castro geglo het dat Kuba se betrokkenheid by die Slag van Cuito Cuanavale die 'vooruitsigte vir (die) vrede ...' 'n 'hupstoot gegee het'. (2 x 2) (4)

2.3 Raadpleeg Bron 2C.

- 2.3.1 Waarom, volgens Saunders, was al drie regerings bereid om die Angola/Namibië-verdrag te onderteken? (1 x 2) (2)
- 2.3.2 Watter bewys in die bron gee te kenne dat die Verenigde State van Amerika en die Sowjetunie saamgewerk het om die krisis in suidelike Afrika op te los? (1 x 2) (2)
- 2.3.3 Verduidelik hoe Gorbachev se bewindsaanvaarding in die Sowjetunie die situasie in Angola beïnvloed het. (2 x 2) (4)

- 2.4 Bestudeer Bron 2D.
- 2.4.1 Noem enige TWEE 'partye' (lande) wat die driesydige ooreenkoms (New York-verdrag) op 22 Desember 1988 onderteken het. (2 x 1) (2)
- 2.4.2 Verduidelik tot watter mate 'n historikus wat die geskiedenis van suidelike Afrika in die laat 1980's bestudeer, die inligting in hierdie bron bruikbaar sal vind. (2 x 2) (4)
- 2.5 Verwys na Bron 2C en 2D. Verduidelik hoe die inligting in Bron 2C die bewyse in Bron 2D ondersteun ten opsigte van die rol wat die Verenigde State van Amerika in die laat 1980's in die oplossing van die krisis in suidelike Afrika gespeel het. (2 x 2) (4)
- 2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy die gevolge van die Slag van Cuito Cuanavale vir suidelike Afrika verduidelik. (8) **[50]**

VRAAG 3: VOOR WATTER UITDAGINGS HET DIE LITTLE ROCK NEGE GEDURENDE DIE INTEGRASIE VAN CENTRAL HIGH SCHOOL IN 1957 TE STAAN GEKOM?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

3.1 Verwys na Bron 3A.

- 3.1.1 Haal TWEE bewyse uit die bron aan wat te kenne gee dat skoolamptenare aansoeke vir toelating tot Central High School afgekeur het. (2 x 1) (2)
- 3.1.2 Verduidelik die term *integrasie* in die konteks van die krisis wat in 1957 by Central High School plaasgevind het. (1 x 2) (2)
- 3.1.3 Lewer kommentaar op waarom jy dink slegs nege swart Amerikaanse leerders toegelaat is om by Central High School skool te gaan. (2 x 2) (4)
- 3.1.4 Waarom, volgens die bron, het Goewerneur Faubus besluit om die (Arkansas) Nasionale Garde te ontplooi? (1 x 2) (2)

3.2 Gebruik Bron 3B.

- 3.2.1 Volgens die bewyse in die bron, wat het Elizabeth Eckford gesien toe sy uit die bus geklim het? (1 x 1) (1)
- 3.2.2 Haal DRIE bewyse uit die bron aan wat te kenne gee dat Elizabeth Eckford beledig is. (3 x 1) (3)
- 3.2.3 Lewer kommentaar op waarom jy dink die Nasionale Garde geen poging aangewend het om Elizabeth Eckford teen die beledigings by te staan nie. (2 x 2) (4)
- 3.2.4 Verduidelik die bruikbaarheid van die bewyse in hierdie bron vir 'n historikus wat navorsing doen oor die keuses wat mense ten opsigte van die integrasie by Central High School gemaak het. (2 x 2) (4)

3.3 Raadpleeg Bron 3C.

- 3.3.1 Watter boodskappe dra die foto omtrent Elizabeth Eckford se eerste dag by Central High School oor? (2 x 2) (4)
- 3.3.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en sê waarom, dink jy, Grace Lorch besluit het om Elizabeth Eckford by te staan. (2 x 2) (4)

- 3.4 Bestudeer Bron 3B en 3C. Lewer kommentaar op hoe die inligting in Bron 3B die inligting in Bron 3C ondersteun ten opsigte van die uitdagings wat die leerders by Central High School die hoof moes bied. (2 x 2) (4)

- 3.5 Lees Bron 3D.
- 3.5.1 Waarvan, volgens die bron, het segregasioniste, verslaggewers en Faubus vir Daisy Bates beskuldig? (2 x 1) (2)
- 3.5.2 Kies enige TWEE bewyse uit die bron wat te kenne gee dat Elizabeth Eckford met Daisy Bates ontevrede was. (2 x 1) (2)
- 3.5.3 Verduidelik waarom jy dink dat die internasionale pers besluit het om Elizabeth Eckford te prys en haar aanvallers te veroordeel. (2 x 2) (4)
- 3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik voor watter uitdagings die Little Rock Nege gedurende die integrasie van Central High School in 1957 te staan gekom het. (8) **[50]**

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag in hierdie afdeling, maar nie meer as TWEE vrae nie.

Jou opstel behoort ongeveer DRIE bladsye lank te wees.

VRAAG 4: UITBREIDING VAN DIE KOUE OORLOG: GEVALLESTUDIE – VIËTNAM

Verduidelik tot watter mate die taktieke en die strategieë wat die Viëtkong teen die Verenigde State van Amerika se weermag gebruik het, daarin geslaag het om die verspreiding van kapitalisme in Viëtnam tussen 1965 en 1975 te stuit.

Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

[50]**VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: VERGELYKENDE GEVALLESTUDIE – DIE KONGO EN TANZANIË**

Mobutu Seso Seko en Julius Nyerere het beide goeie leierskapseienskappe getoon nadat onafhanklikheid van koloniale regering in die 1960's verkry is.

Bespreek hierdie stelling krities met verwysing na die politieke en ekonomiese beleid wat beide leiers vanaf die 1960's tot die 1970's in hulle onderskeie lande geïmplementeer het.

[50]**VRAAG 6: BURGERLIKE PROTES VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: SWARTMAGBEWEGING**

Die Swartmagbeweging was gemoeid met die bevordering van swart mag, die inskerp van swart trots en die kweek van selfrespek onder swart Amerikaners in die 1960's.

Stem jy met hierdie stelling saam? Ondersteun jou argument met relevante bewyse.

[50]**TOTAAL: 150**